

Nemško kolonijalno vprašanje v ospredju

Ko je dosegel Hitler v kratkem času dva velika uspeha: priključitev Avstrije Nemčiji in združitev sudetskih Nemcev z rajhovci, je bilo jasno kot beli dan, da bo prišel z zahtevo po vrnitvi v Afriki Nemcem odvzetih kolonij. Hitler sam še sicer ni v vsemu svetu namenjenem govoru povedal, kaj in koliko tirja, kar je bilo Nemcem odvzetega po mirovni pogodbi, a o tem že razpravlja nemške, angleško in francosko časopisje. Iz te pisave se da sklepati, da je vprašanje nemških kolonij v ospredju in ga bo treba v najkrajšem času načeti na izrečno zahtevo Nemčije. S kako resnega stališča gledajo na vprašanje

vrnitve nemških kolonij one države, katere so se doslej okoriščale s temi kolonijami, nam dokazuje dejstvo, da sta že pričeli angleška in francoska vlada s sodelovanjem Portugalske in Belgije proučevati načrt, po katerem bi se sporazumele vse štiri o rešitvi kolonialnega vprašanja. Te štiri države se sedaj pogajajo o odstopu velikega dela afriškega ozemlja Nemčiji, da bi se zadovoljile njene zahteve po kolonijah, če bo sodelovala pri utrditvi svetovnega miru in ozdravljenju svetovnega gospodarstva. Nemške kolonialne zahteve na vso moč podpira Italija.

Poslednje vesti

Novice iz drugih držav

Sv. oče zopet v Rimu. V soboto ob 11 je zapustil svoj grad Castel Gandolfo, kjer je prebival šest mesecev. Ko je z avtomobilom dospel v Rim na trg pred cerkvijo sv. Petra, ga je tamkaj čakala velika množica ljudi. Preden je vstopil v vatikansko palačo, je zbrano množico blagoslovil.

Očehoslovaki in Madžari se kjub večkrat začetim in prav tolikokrat prekinjenim pogajanjem ne morejo sporazumeti med seboj zaradi razmejitve med češko-slovaško-rusinsko državo in Madžarsko. Madžari bi radi pobasali v svojo nikdar dovolj polno malho povse slovaško zemljo s povse slovaškim ljudskim življenjem. Slovaki pa se držijo glavnega sodobnega vodila, narodnostnega načela. Obe dve državi sta se obrnili na Italijo in Nemčijo, naj razsodita v tem sporu. O tej pereči zadevi kakor tudi o usodi Podkarpatske Rusije je nemški zunanji minister Ribbentrop med svojim bivanjem v Rimu v drugi polovici preteklega tedna podrobno razpravljal z italijanskim zunanjim ministrom in samim Mussolinijem. Ko je Ribbentrop v soboto se odpeljal iz Rima, je vzel s seboj zavest, da si stališči Nemčije in Italije v tej stvari nista nasprotni. Pričakovati je, da bo italijansko-nemška razsodba, ki je baje že dogovorjena, kmalu padla ter da te zadeve ne bo treba predložiti razsodbi štirih velesil. Francoski listi poročajo, da je po nemško-italijanskih razgovorih v Rimu izključeno, da bi Poljska in Madžarska dobili skupno državno mejo na ozemlju Podkarpatske Rusije.

Kongres francoskih radikalov je bil zaradi grozne požarne nesreče v Marseju v soboto zvečer predčasno končan. V resoluciji, ki je bila sprejeta z vsemi proti 12 glasovi, se izraža zaupanje in hvala Daladieru in zunanjemu ministru Bonnetu za požrtvovalnost in hrabrost, ki sta jo pokazala v borbi za ohranitev miru. Angleško-francoski sporazum je čvršči, kot je bil kdaj poprej, ter ostane nespremenljivo načelo francoske zunanje politike. Obžalovanja vredno je, da Zveza narodov ne more zagurati vsem narodom varnost in spoštovanje njihovih pravic. Varnost Francije je zajamčena samo z velikimi vojaškimi silami, ki zahtevajo solidne državne finance. Kongres je tudi ostro obsodil komuniste, ker so s svojim delom od leta 1936 stalno rušili ljudsko fronto in jo nedavno tudi razdrli. Zaradi tega jeniše kongres na znanje, da ljudske fronte v Franciji ni več. Vlada naj se naslanja v parlamentu čim bolj na republikanske stranke. Če bi pa to bilo nemogoče, naj se razpišejo volitve.

Kitajska nadaljuje vojno. Novi kitajski poslanik v Zedinjenih državah je predal predsedniku Rooseveltu svoje pooblastilo. Pri tej priliki je izjavil časnikarjem, da so vesti o japonsko-kitajskih razgovorih za mir neresnične, ker je zdaj pravičen mir nemogoč. Maršal Čankajšek pa je poslal političnemu odboru kitajskega parlamenta poslanico, ki je bila prečitana na njegovi seji dne 28. oktobra. V njej izraža maršal upanje, da je zmaga Kitajske blizu uresničenja, v kolikor se sovražnost nadaljujejo na zapadni strani železniške proge. Zaradi junaškega odpora kitajskih čet osobito zadnjega pol leta je pridobil mnogo časa. To dejstvo bo igralo odločilno vlogo v nadaljnjem razvoju spora. Priprave, ki jih vršijo Japonci v političnem in vojaškem oziru, dokazujejo, da vojaški japonski krogi še ne mislijo,

da so Kitajce popolnoma porazili. Tak položaj nagiba Kitajce, da nadaljujejo svoje napore, ki morajo prinesiti končno zmago.

Domače novice

Kongres Kristusa Kralja. Mednarodni odbor kongresov Kristusa Kralja je z odobrenjem sv. očeta in ljubljanskega škofa sklenil, da se prihodnji kongres, šesti te vrste, priredi leta 1939 od 10. do 15. avgusta v Ljubljani. Ta kongres bo še imel poseben pomen, ker ima položiti temelje organiziranemu delu za odvrnjenje brezboštva in protikršćanstva ter za poživljenje in ojačenje krščanskega življenja po vseh deželah. Mednarodni odbor je mnenja, da bo ta kongres Jugoslaviji, osobito Sloveniji v čast ter pričakuje, da bo Slovenija vse storila, da se bo kongres vršil častno in kar najbolj uspešno.

Ponesrečen železničar. V Ljutomeru se je zgodila v soboto, 29. oktobra, na glavnem kolodvoru smrtna železniška nesreča. Kretnik Josip Horvat je s spodnje stopnice vagona, kjer je med premikanjem stal, zadel v kretnico ter padel pod kolesa, ki so mu šla čez prsi in trebuh. Bil je pri prči mrtev. Ponesrečenec je bil star 37 let ter zapuščal ženo in dvoje otrok. Nesreča nikjer ne počiva.

Zenitveni slepar. Nekoliko pred 14 dnevi je prišel v neko hišo v Vodrušu pri Kalobju (blizu Sv. Jurija ob juž. žel.) neki mlad, prijeten človek. Začel se je prilizovati domači hčerki ter ji objubil zakon. Dekle mu je verjela ter si dala od njega kot aro izvabili zlato zapestno žensko uro, vredno kakšnih 1000 din. Sam pa ji je v zameno poklonil zlato zapestnico v obliki verižice. Potem je ženin izginil kot kavra.

Ponarejevalci denarja. V Domžalah nad Ljubljano so zalotili družbo ljudi, ki so ponarejevali denar. Izpočetka so poskušali s ponarejanjem stotinarskih bankovcev. Ker pa to ni uspelo, so se odločili za ponarejevanje kovancev. Pa tudi niso imeli sreče. Sedaj ima z njimi opraviti oblast.

Iz naših društev

Prosvetna zveza. Mariborska Prosvetna zveza ima svoj občni zbor v četrtek, 17. novembra, ob desetih dopoldne v dvorani Zadrufne gospodarske banke. V sredo, 16. novembra, bo tečaj za voditelje prosvetnih okrožij. Udeležite se tega važnega tečaja!

Naši rajni

Dravograd. Umrl je v Otiškem vrhu pri Dravogradu daleč poznani Peter Šimik, p. d. Jug. Rajnik je bil dolga leta občinski odbornik in tudi župan občine Otiški vrh. Bil je vzoren katoliški mož, slovenska korenina. Da je bil priljubljen med ljudmi, je pokazal njegov pogreb, ki se je vršil dne 25. oktobra pri Sv. Petru na Kronski gori, kjer mu naj bo zemljica lahka! Domačim pa naše sožalje!

Dopisi

Kotije. V nedeljo, dne 23. oktobra, je pogorela Smolnikarjeva bajta v Brdinhah. Ogenj je nastal ob času večerje. Začela je goreti praprot, ki je bila nakopičena za hlevom. Ogenj je takoj zajel hlev in leseno bajto. Pogorelo je vse do tal, ker ni bilo na razpolago vode in je bilo gašenje onemogočeno. V bajti sta stanovali dve revni stranki, stara ženska in njen drvar s tremi otroci. Rešili so samo pohištvo, uničil pa je ogenj krmo in

tudi nekaj živeža. Sumi se, da je ogenj podtaknila tobna roka. Lastnik je bil zavarovan. — Pretekli teden je bil za našo župnijo pravi nesrečni teden. V nedeljo sta bili zaradi požara hudo prizadeti dve župni družini, v ponedeljek, 24. oktobra, pa je hudo ponesrečil voznik Kotnik Lambert. Vozil je s planine pa mu je v klancu spodrsnilo in je prišel z nogo pod kolo težko naloženega voza, ki mu jo je zmečkalo. Nedavno je prišel od vojakov. V torek, 25. oktobra, pa se je zgodila nova nesreča. Pri p. d. Mihevu so imeli steljarijo, kakor je v tukajšnjih krajih navada. Moški so podirali in kistili drevesa, ženske pa so zlagale veje na kupe, pa je padajoča smreka zadela Gostenčnik Štefko, p. d. Janetovo. Ni se mogla pravočasno umakniti in smreka jo je podrla na tla, ji zdrobila nogo in ji prizadejala še druge poškodbe. Bog jo je toliko varoval, da je ni ubilo. Nahaja se v bolnišnici. — Imeli smo zapored slaba leta in je povsod vladalo veliko pomanjkanje. Ni bilo hiše, kjer bi jim ne bilo treba kruha kupovati. Letos pa je — hvala Bogu! — polje dobro obrodilo in žito se je dalo lepo spraviti pod streho. Le zgodnja slana (18. septembra) je precej močno poškodovala ajdo in pa fižol, ki še ni popolnoma dozorel.

Tržne cene v Mariboru

dne 29. oktobra 1938

Meso: Goveje salo 16—17 din, slanina 15 do 16 din, pljuča 7—8 din, jetra 8—10 din, reberca 12—13 din, svinjsko meso 13—14 din, ribe 15—17 din, morske ribe 10—34 din, zajec 13—14 din za 1 kg.

Zelenjava: krompir 0.65—1.50 din kg, mecnica 5—6 din, čebula 2—4 din, česen 5—8 din kg, zelje glava 0.50—3 din, kislo zelje kg 3 din, repa 1 din, kumarček komad 1 din, 6—15 komadov zelene paprike 1 din, karfijola komad 1—7 din, ohrovt komad 0.50—2 din, hren kg 8—0 din, zelena komad 0.50—2.50 din, buča 0.50—2 din, paradižnik kg 4—5 din, šopek peteršilja 0.50—1 din, glavna solata 0.50—1.50 din, endivija 0.25—1 din, kup motovilca, radiča, špinacije, vrtnega korenja in fižola v stročju 1 din, por krom 0.25—1 din, 2—4 komade kolerabe 1 din, luščen grah liter 6.25 do 7.50 din, 2—3 komade redkve 1 din, šopek majarona 0.50—1 din.

Sadje: jabolka 2—6 din, hruške 4—8 din, suhe slive 10—12 din, grozdje 4—8 din, smedevsko grozdje 6—12 din, celi orehi 10 din, luščeni orehi 28—32 din, kostanj 3—4 din za kg, kostanj liter 1.50—2.50 din, pečen kostanj liter 6 din, šipek liter 3 din.

Zito: pšenica 1.50—1.75 din, rž 1.50 din, ječmen 1.50 din, koruza 1.25—1.50 din, oves 1 din, proso 1.50 din, ajda 1.25 din, fižol 2—3 din.

Mlečni izdelki: mleko liter 1.50—2 din, smetana liter 10 din, surovo maslo kg 24 din, čajno maslo 28—30 din, domači sir 10 din, jajca komad 0.75—1.50, konzervirana jajca kom. 1 din.

Perutnina: kokoš 18—25 din, par piščancev 20—60 din, gos 30—45 din, puran 30—70 din, raca 14—18 din.

Krme na trgu ni bilo.

DOSEDAJ SO IZŠLE SLEDEČE KNJIŽICE »SLOV. GOSPODARJA«:

1. Zemljiška knjiga 5 din
2. Kako si sam izračunam davek 4 din
3. Zaščita kmetov v Jugoslaviji (Razprodano)
4. Predpisi o cestah in prometu na njih 14 din
5. Zakon o volitvah narodnih poslancev 8 din
6. O bolnišnicah in bolniških pristojbinah 5 din
7. Koliko sme odvetnik računati 5 din
8. Uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov 5 din
9. Uredba o kmetijskih zbornicah 5 din
10. Uredba, s katero se določa tarifa o nagradah notarjev . . 5 din
11. Uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov z vsemi spremembami, dopolnitvami in a tentičnimi tolmačenji do 1. febr. 1938 . 12 din

Naročniki »Slovenskega gospodarja« dobijo knjižice za polovično ceno.